

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΓΛ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΡΕΤΗ ΨΩΜΑ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10) (ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ)

Τα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στα κοινωνικά δίκτυα:

- Βοηθούν στην άμεση επικοινωνία με οικείους και τον κόσμο γενικότερα
- Δίνεται η δυνατότητα πρόσβασης σε άτομα, πληροφορίες, υπηρεσίες, οργάνωση κινήσεων
- Διεγείρουν συναισθήματα
- Αυξάνουν την πόλωση, την παραπληροφόρηση, τα προβλήματα εξουσίας
- Καθοδηγούν τον ψυχισμό
- Εμφανίζουν μια πλασματική εκδοχή της θέσης στον κόσμο
- Οδηγούν στον εθισμό
- Συρρικνώνουν τη ζωντανή επικοινωνία

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10) (ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ)

Η εισαγωγή στο Κείμενο 1 υπηρετεί τους στόχους του προλόγου. **Εισάγει στο θέμα**, καθώς με αφηγηρία ένα γεγονός (πρόταση γάμου) που λαμβάνει χώρα στην προκουμαία του λιμανιού των Χανίων γίνεται λόγος για την αντίδραση των φίλων που ήταν αυτόπτες μάρτυρες και την ενθάρρυνσή τους να επαναλάβουν τη στιγμή, προκειμένου να τη βιντεοσκοπήσουν και να την αναρτήσουν στα κοινωνικά δίκτυα. Με αυτόν τον τρόπο **προετοιμάζει για** τις ιδέες που θα αναπτυχθούν σχετικά με τον ρόλο των κοινωνικών δικτύων, αλλά **κεντρίζει και το ενδιαφέρον του αναγνώστη**. Επομένως, ο **πρόλογος** ανταποκρίνεται στους δύο κύριους στόχους που υπηρετεί στο κείμενο.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15) (ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ)

Λέξεις ή φράσεις με συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας (ενδεικτικά):

- Η αναπαράσταση αναδύεται στο ψηφιακό κοινωνικό σύμπαν...
- Ρουφάς τις αντιδράσεις...
- Το θαύμα στο εργαλείο ιλιγγιώδους αναβάθμισης της ζωής...
- Καταβροχθίζουν κομμάτια, όλο και μεγαλύτερα, της αυθεντικής ζωής

Με τη συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας η αρθρογράφος **απευθύνεται στο συναίσθημα του δέκτη** για την επίδραση των κοινωνικών δικτύων στη ζωή των ατόμων σε τέτοιο βαθμό που να δημιουργείται σύγχυση ανάμεσα στον πραγματικό και τον ψηφιακό κόσμο και τη δημιουργία μιας ψευδαίσθησης για τη ζωή. Με αυτό τον τρόπο **το ύφος καθίσταται οικείο, γλαφυρό και παραστατικό.**

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 30)

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Επιστολή:

Ημερομηνία

Προσφώνηση: Αγαπητή κυρία Καραϊσκάκη,

Πρόλογος:

Πρόσφατα διαβάσαμε στην τάξη μας το άρθρο σας «Η ζωή μετακόμισε στα δίκτυα», και συμφωνούμε μαζί σας σχετικά με την έκταση και την ισχύ που έχουν αποκτήσει τα κοινωνικά δίκτυα στη ζωή μας. Είναι επίσης γνωστός και αποδεκτός από όλους μας ο αρνητικός ρόλος που μπορούν αυτά να διαδραματίσουν στην καθημερινότητά μας. Θα θέλαμε, ωστόσο, στο όνομα της αντικειμενικότητας να υποδείξουμε και τον ιδιαίτερα θετικό ρόλο που μπορούν να έχουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στη ζωή των νέων ανθρώπων.

Κύριο θέμα: Ζητούμενο: Ο θετικός ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη ζωή των νέων:

❖ Πληροφόρηση – Επιμόρφωση

→ Επιχειρήματα δικά μου:

- Άμεση, γρήγορη, ενημέρωση
- Ο χρήστης επιλέγει με προσωπικά κριτήρια την πηγή, το είδος, το χρόνο της ενημέρωσής του.
- Πραγματοποιείται εύκολα η σύγκριση και η διασταύρωση πληροφοριών από πολλές και διαφορετικές πηγές.
- Ο δέκτης πληροφοριών μπορεί ταυτόχρονα να γίνει και πομπός. Έτσι, διευκολύνεται η ανταλλαγή απόψεων και διακινούνται ελεύθερα ιδέες.
- Παρέχει τη δυνατότητα διεύρυνσης των πνευματικών οριζόντων καθώς ο χρήστης έχει πρόσβαση σε παγκόσμιο, ποικίλο και τεράστιο όγκο πληροφοριών για οποιοδήποτε θέμα από οποιοδήποτε σημείο του πλανήτη.

❖ Ψυχαγωγία – Επικοινωνία

→ Πληροφορίες κειμένου:

- το πιο γρήγορο μέσο επικοινωνίας με οικείους και τον κόσμο
- δίνουν πρόσβαση σε άτομα, πληροφορίες, υπηρεσίες
- διευκόλυναν την επικοινωνία και την επαφή κατά την πανδημία

→ επιχειρήματα δικά μου:

- Μουσική, ταινίες, επαφή με την τέχνη, διαδικτυακά παιχνίδια κ.τ.λ. Γενικότερα παρέχει αναρίθμητες δυνατότητες στον τομέα της ψυχαγωγίας, γι' αυτό πλέον το άτομο μέσω του διαδικτύου μπορεί να καλύψει οποιοδήποτε ενδιαφέρον έχει.
- Άμεση, γρήγορη και χαμηλού κόστους επικοινωνία με την άμεση αποστολή μηνυμάτων και τη βίντεο-κλήση (συνδυασμός εικόνα και ήχου). Διευκολύνεται η επικοινωνία ανθρώπων που βρίσκονται μακριά...
- Νέες σχέσεις, γνωριμιά και επικοινωνία με άτομα με αντίστοιχα ενδιαφέροντα
- Κοινωνική ευαισθητοποίηση, κινητοποίηση σε δράση
- Εθελοντισμός, διοργάνωση πρωτοβουλιών, δράσεων
- Επαφή με τα αγαθά του πολιτισμού (εθνικού και διεθνούς)
- Επικοινωνία και γόνιμη αλληλεπίδραση μεταξύ των λαών, επίτευξη διαπολιτισμικής προσέγγισης

❖ **Στην κοινωνική ζωή**

↙ **Δημοκρατία:**

→ Πληροφορίες κειμένου:

- βοηθούν στην οργάνωση κινημάτων

→ επιχειρήματα δικά μου:

- Διευκολύνεται ο πολιτικός διάλογος
- Προωθείται η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα κοινά
- Αποτελεί βήμα για τον πολίτη να εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη του
- Εκσυγχρονίζεται και αναβαθμίζεται η δημόσια διοίκηση, καταπολεμάται η γραφειοκρατία.

↙ **Οικονομία:**

- Η οικονομία παγκοσμιοποιείται.
- Διευρύνονται οι επιλογές του αγοραστή, προβαίνει σε συμφέρουσες αγορές.
- Η τηλεργασία συμβάλλει μερικώς στη μείωση του ποσοστού ανεργίας και διευκολύνει την εύρεση εργασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

↙ **Ανθρωπιστική διάσταση:**

→ Πληροφορίες κειμένου:

- εξασφαλίζουν τη σωτηρία ανθρώπων

→ επιχειρήματα δικά μου:

- προωθούν την εθελοντική δράση

→ πληροφορία κειμένου:

- αποτελούν το θαυμαστό εργαλείο ιλιγγιώδους αναβάθμισης της ζωής,

Επίλογος: Γίνεται λοιπόν φανερό πόσο θετικά μπορούν να λειτουργήσουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για όλους, αλλά ιδιαίτερα για εμάς τους νέους που ίσως καταναλώνουμε λίγο περισσότερο από τον προσωπικό μας χρόνο σε αυτά! Αρκεί βέβαια να βάζουμε ένα όριο στην χρήση και την ενασχόλησή μας με αυτά!

Με εκτίμηση

ΘΕΜΑ 3 (20 μονάδες)

Το κυρίαρχο ρηματικό πρόσωπο το οποίο επιλέγει ο ποιητής στο ποίημα «Μοναξιά χιλιάδες φύλλα» είναι το β' πρόσωπο, όπως φαίνεται σε πολλά σημεία του κειμένου: «σωπαίνεις», «καταλαβαίνεις», «πληρώνεις», «άκου κοινό!» κλπ.

- Μέσα στο ποίημα το β' πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί ως **αποστροφή εις εαυτόν**, δηλαδή είναι μια μορφή μονόλογου, αφού το δεύτερο πρόσωπο ουσιαστικά υποκρύπτει ένα «εγώ» και προσδίδει υποκειμενικότητα αλλά και ζηρότητα στον λόγο. Ομοίως, μπορεί να αποτελεί **αποστροφή και προς τον αναγνώστη**, δίνοντας του την αίσθηση της επικοινωνίας με το ποιητικό υποκείμενο.
Αυτή η χρήση εντοπίζεται κυρίως στις δύο πρώτες στροφές και στην τελευταία στροφή του ποιήματος, όπου το ποιητικό υποκείμενο φαίνεται να συνομιλεί με τον εαυτό του ή με τον αναγνώστη διαπιστώνοντας πώς συμπεριφέρεται, είτε όταν μένει σιωπηλός, απέναντι σε όσα «δεν καταλαβαίνεις», είτε όταν κάνει όσα του υποδεικνύονται: «Βλέπεις θεάματα πληρώνεις φόρους», γιατί επιθυμεί να «ζει μονάχα με δικούς του όρους» ή βιώνει τη μοναξιά στην οποία το έχουν καταδικάσει οι οθόνες.
- Έτσι η χρήση του β' προσώπου προσδίδει **δραματικότητα και θεατρικότητα** στο ύφος του ποιήματος, ενώ παράλληλα χαρίζει **ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα** στον λόγο του, καθώς αποκτά χαρακτήρα συνομιλίας και μάλιστα σε έντονο ύφος σε κάποια σημεία: «Άκου κοινό!», «Τα μανιφέστα του καιρού σου μίλα κίτρινα λόγια με σινιέ ξεφτίλα...»
- Στα συγκεκριμένα σημεία το κείμενο αποκτά **τόνο προτρεπτικό και συμβουλευτικό**, καθώς το ποιητικό υποκείμενο παρακινεί έντονα τον συνομιλητή του (τον εαυτό του ή τον αναγνώστη) να αντιδράσει, να μιλήσει, να αποκαλύψει την υποκρισία («σινιέ ξεφτίλα»), τη μοναξιά και την απομάκρυνσή του από την πραγματική ζωή, που του έχουν επιβάλει τα μέσα ενημέρωσης και οι οθόνες («δεν έχεις έρωτες μα έχεις πλάνα /έχεις οθόνη μα δεν έχεις μάνα/ούτε ένα χέρι φιλικό»)

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15) (ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/τεκμηριωθεί με στοιχεία/χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Η φωνή που ηχεί στο τραγούδι νιώθει άβολα με την απάθεια και την παραίτηση του κοινού απέναντι στα σύγχρονα προβλήματα («σωπαίνεις στο τζάμι το θολό της οικουμένης») και την επιλογή «να ζει με δικούς του όρους». Αναγνωρίζει την κυριαρχία του διαδικτύου και δυσανασχετεί με την έλλειψη ουσιαστικής επαφής, με αποτέλεσμα να μην «αντέχει «κόσμους αληθινούς». Προτρέπει να αντιδράσει («άκου κοινό»/«μίλα») και εκδηλώνει τη δυσφορία του που η πραγματική ζωή αντικαταστάθηκε από την οθόνη («δεν έχεις έρωτες μα έχεις πλάνα /έχεις οθόνη μα δεν έχεις μάνα/ούτε ένα χέρι φιλικό»). Μέσα από τις αντιθέσεις των τελευταίων στίχων αποκαλύπτονται η αδυναμία «συνάντησης» με τον άλλο, οι προβληματικές και απρόσωπες διαπροσωπικές και οικογενειακές σχέσεις.